

Dwunasta Międzynarodowa Olimpiada Lingwistyczna

Pekin (Chiny), 21–25 lipca 2014

Zadanie turnieju drużynowego

Podan jest tekst *Powszechnej deklaracji praw człowieka* w językach polskim i ormiańskim. Zdania ormiańskie są podane w transkrypcji łacińskiej, w kolejności alfabetycznej.

Dopasujcie zdania ormiańskie do ich polskich odpowiedników.

—*Boris Iomdin, Iwan Derżanski*

-
1. (a) Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i praw.
(b) Są oni obdarzeni rozumem i sumieniem i powinni postępować wobec innych w duchu braterstwa.
 2. (a) Każdy człowiek posiada wszystkie prawa i wolności zawarte w niniejszej deklaracji bez względu na jakiegokolwiek różnice rasy, koloru, płci, języka, wyznania, poglądów politycznych i innych, pochodzenia narodowego lub społecznego, majątku, urodzenia lub jakiegokolwiek innego stanu.
(b) Ponadto, nie wolno czynić żadnej różnicy w zależności od sytuacji politycznej, prawnej lub międzynarodowej kraju lub obszaru, do którego dana osoba przynależy, bez względu na to, czy dany kraj lub obszar jest niepodległy, podlega systemowi powiernictwa, nie rządzi się samodzielnie lub jest w jakikolwiek sposób ograniczony w swej niepodległości.
 3. Każdy człowiek ma prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa swej osoby.
 4. Nikogo nie wolno trzymać w niewolnictwie ani służebności; niewolnictwo i handel niewolnikami są zakazane we wszystkich swych postaciach.
 5. Nikogo nie wolno torturować ani w sposób okrutny, nieludzki lub poniżający karać lub traktować.
 6. Każdy człowiek ma prawo do uznawania wszędzie jego osobowości prawnej.
 7. (a) Wszyscy są równi wobec prawa i mają prawo, bez jakiegokolwiek różnicy, do jednakowej ochrony prawnej.
(b) Wszyscy mają prawo do jednakowej ochrony przed jakąkolwiek dyskryminacją, będącą pogwałceniem niniejszej deklaracji, i przed jakimkolwiek narażeniem na taką dyskryminację.
 8. Każdy człowiek ma prawo do skutecznego odwoływania się do kompetentnych sądów krajowych przeciw czynom stanowiącym pogwałcenie podstawowych praw przyznanych mu przez konstytucję lub przez prawo.
 9. Nikogo nie wolno samowolnie aresztować, zatrzymać lub wygnąć [z kraju].
 10. Każdy człowiek ma na warunkach całkowitej równości prawo, aby przy rozstrzygnięciu o jego prawach i zobowiązaniach lub o zasadności wysuwanej przeciw niemu oskarżenia o popełnienie przestępstwa być wysłuchanym sprawiedliwie i publicznie przez niezależny i bezstronny sąd.

11. (a) Każdy człowiek oskarżony o popełnienie przestępstwa ma prawo, aby uznawano go za niewinnego dopóty, dopóki nie udowodni mu się winy zgodnie z prawem podczas publicznego procesu, w którym zapewniono mu wszystkie konieczne środki obrony.
(b) Nikt nie może być skazany z powodu działania lub zaniechania nie stanowiącego w chwili jego dokonania przestępstwa według prawa krajowego lub międzynarodowego.
(c) Nie wolno także wymierzać kary wyższej niż ta, która była przewidziana w chwili popełnienia przestępstwa.
12. (a) Nie wolno ingerować samowolnie w niczyje życie prywatne, rodzinne, domowe, ani w jego korespondencję, ani też uwłaczać jego honorowi lub dobremu imieniu.
(b) Każdy człowiek ma prawo do ochrony prawnej przeciwko takiej ingerencji lub uwłaczaniu.
13. (a) Każdy człowiek ma prawo swobodnego poruszania się i wyboru miejsca zamieszkania w granicach każdego Państwa.
(b) Każdy człowiek ma prawo opuścić jakikolwiek kraj, włączając w to swój własny, i powrócić do swego kraju.
14. (a) Każdy człowiek ma prawo ubiegać się o azyl i korzystać z niego w innym kraju w razie prześladowania.
(b) Nie można powoływać się na to prawo w przypadku ścigania wszczętego rzeczywiście z powodu popełnienia przestępstwa niepolitycznego lub czynu sprzecznego z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych.
15. (a) Każdy człowiek ma prawo do [posiadania] obywatelstwa.
(b) Nie wolno nikogo pozbawiać samowolnie obywatelstwa ani nikomu odmawiać prawa do zmiany obywatelstwa.
16. (a) Mężczyźni i kobiety po osiągnięciu pełnoletności bez względu na jakiegokolwiek różnicę rasy, narodowości lub wyznania mają prawo do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny.
(b) Mają oni równe prawa w odniesieniu do zawierania małżeństwa, podczas jego trwania i po jego ustaniu.
(c) Małżeństwo może być zawarte jedynie za swobodnie wyrażoną pełną zgodą przyszłych małżonków.
(d) Rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i Państwa.
17. (a) Każdy człowiek ma prawo do posiadania własności, zarówno sam, jak i wspólnie z innymi.
(b) Nikogo nie wolno samowolnie pozbawiać jego własności.

18. Każdy człowiek ma prawo wolności myśli, sumienia i wyznania; prawo to obejmuje swobodę zmiany wyznania lub wiary oraz swobodę głoszenia swego wyznania lub wiary bądź indywidualnie, bądź wspólnie z innymi ludźmi, publicznie i prywatnie, poprzez nauczanie, praktykowanie, uprawianie kultu i przestrzeganie obyczajów.
19. Każdy człowiek ma prawo wolności opinii i wyrażania jej; prawo to obejmuje swobodę posiadania niezależnej opinii, poszukiwania, otrzymywania i rozpowszechniania informacji i poglądów wszelkimi środkami, bez względu na granice.
20. (a) Każdy człowiek ma prawo wolności pokojowych zgromadzeń i stowarzyszenia się.
(b) Nikogo nie można zmuszać do przynależności do stowarzyszenia.
21. (a) Każdy człowiek ma prawo do uczestniczenia w rządzeniu swym krajem bezpośrednio lub poprzez swobodnie wybranych przedstawicieli.
(b) Każdy człowiek ma prawo równego dostępu do służby publicznej w swym kraju.
(c) Wola ludu winna być podstawą władzy rządu; wola ta ma wyrażać się w przeprowadzanych okresowo rzetelnych wyborach, opartych na zasadzie powszechności, równości i tajności, lub na innej równorzędnej procedurze, zapewniającej wolność wyborów.
22. Każdy człowiek ma jako członek społeczeństwa prawo do ubezpieczeń społecznych i również do urzeczywistniania — poprzez wysiłek narodowy i współpracę międzynarodową oraz zgodnie z organizacją i zasobami każdego Państwa — praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, niezbędnych dla jego godności i swobodnego rozwoju jego osobowości.
23. (a) Każdy człowiek ma prawo do pracy, do swobodnego wyboru zawodu, do odpowiednich i zadowalających warunków pracy oraz do ochrony przed bezrobociem.
(b) Każdy człowiek, bez jakiegokolwiek dyskryminacji, ma prawo do równej płacy za równą pracę.
(c) Każdy pracujący ma prawo do odpowiedniego i zadowalającego wynagrodzenia, zapewniającego jemu i jego rodzinie egzystencję odpowiadającą godności ludzkiej i uzupełnianego w razie potrzeby innymi środkami pomocy społecznej.
(d) Każdy człowiek ma prawo do tworzenia związków zawodowych i do przystępowania do nich dla ochrony swych interesów.
24. Każdy człowiek ma prawo do urlopu i wypoczynku, włączając w to rozsądne ograniczenie godzin pracy i okresowe płatne urlopy.
25. (a) Każdy człowiek ma prawo do stopy życiowej zapewniającej zdrowie i dobrobyt jego i jego rodziny, włączając w to wyżywienie, odzież, mieszkanie, opiekę lekarską i konieczne świadczenia socjalne, oraz prawo do ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, choroby, niezdolności do pracy, wdowieństwa, starości lub utraty środków do życia w inny sposób od niego niezależny.
(b) Matka i dziecko mają prawo do specjalnej opieki i pomocy.
(c) Wszystkie dzieci, zarówno małżeńskie jak i pozamałżeńskie, korzystają z jednakowej ochrony społecznej.

26. (a) Każdy człowiek ma prawo do nauki.
(b) Nauka powinna być bezpłatna, przynajmniej na stopniu początkowym i podstawowym.
(c) Nauka początkowa powinna być obowiązkowa.
(d) Wykształcenie techniczne i zawodowe powinno być ogólnodostępne, a studia wyższe dostępne dla wszystkich na zasadzie równości w zależności od zdolności.
(e) Nauczanie powinno mieć za cel pełny rozwój osobowości ludzkiej i ugruntowanie poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności.
(f) Nauczanie powinno krzewić zrozumienie, tolerancję i przyjaźń między wszystkimi narodami, grupami rasowymi lub religijnymi; popierać działalność Organizacji Narodów Zjednoczonych zmierzającą do utrzymania pokoju.
(g) Rodzice mają prawo pierwszeństwa w wyborze nauczania dla swoich dzieci.
27. (a) Każdy człowiek ma prawo do swobodnego uczestniczenia w życiu kulturalnym społeczeństwa, do korzystania ze sztuki, do uczestniczenia w postępie nauki i korzystania z jego dobrodziejstw.
(b) Każdy człowiek ma prawo do ochrony moralnych i materialnych korzyści wynikających z jakiegokolwiek działalności naukowej, literackiej lub artystycznej, której jest autorem.
28. Każdy człowiek ma prawo do takiego porządku społecznego i międzynarodowego, w którym prawa i wolności zawarte w niniejszej deklaracji mogą być w pełni realizowane.
29. (a) Każdy człowiek ma obowiązki wobec społeczeństwa, bez którego niemożliwy jest swobodny i pełny rozwój jego osobowości.
(b) W korzystaniu ze swych praw i wolności każdy człowiek podlega jedynie takim ograniczeniom, które są ustalone przez prawo wyłącznie w celu zapewnienia odpowiedniego uznania i poszanowania praw i wolności innych i w celu uczynienia zadość słusznym wymogom moralności, porządku publicznego i powszechnego dobrobytu demokratycznego społeczeństwa.
(c) Z niniejszych praw i wolności nie wolno w żadnym przypadku korzystać w sposób sprzeczny z celami i zasadami Organizacji Narodów Zjednoczonych.
30. Żadnego z postanowień niniejszej deklaracji nie można rozumieć jako udzielającego jakiegokolwiek Państwu, grupie lub osobie jakiegokolwiek prawa do podejmowania działalności lub wydawania aktów zmierzających do obalenia któregokolwiek z praw i wolności zawartych w niniejszej deklaracji.
-

Powodzenia!